

Romantyczny zryw
Powstanie listopadowe
w PZM



Emilia Plater 1806 - 1831

Emilia Plater urodziła się 13 listopada 1806 roku w Wilnie, zmarła 23 grudnia 1831 roku w Justianowie (na północ-zachód od Druskienik). Była polską hrabianką, kapitanem i jedną z głównych dowódców wojsk powstańczych na Litwie. Wywodziła się z bogatej rodziny szlacheckiej, która żyła na terenie Kurlandii i Inflant (obecne

ziemie Łotwy i Estonii). Większość przedstawicieli rodu Plater było gorącymi patriotami, którzy wnieśli znaczny wkład w rozwój kultury polskiej na tych ziemiach. Od dzieciństwa Emilia była bardzo dobrze wykształcona za sprawą matki, która sama była wykształconą kobietą. Po rozwodzie rodziców w 1815 roku, Emilia wraz z matką zamieszkały u wujostwa, gdzie pobierała nauki razem z chłopcami. Wtedy zainspirowała się historią i postacią Joanny d'Arc, która obok Tadeusza Kościuszki była jej ideałem. Już od dziecka popierała ruchy patriotyczne, czytała lektury Filomatów i Filaretów. W latach 1824-1829 Emilia podróżowała po Inflantach, Litwie, Białorusi i Polsce, gdzie mieszkała m.in. w Warszawie, Krakowie i Częstochowie.

W nocy z 29 na 30 listopada 1830 roku w Warszawie wybuchło powstanie listopadowe. W połowie grudnia wieść o tym dotarła do Wilna, rozpoczynając przy tym powstanie na Litwie. Emilia była jedną z pierwszych inicjatorek powstania na Litwie. Jako kobieta nie została dopuszczona do porad komitetu powstańczego w Wilnie, Emilia zdecydowała się więc pokazać im, co potrafi. Zdolała zebrać armię powstańców i odparła Rosjan w niektórych miejscach strategicznych na Litwie. Obcięła swoje długie włosy i wraz ze swoją przyjaciółką Marią Prószyńską, przywdziała męskie stroje żołnierskie.

Jej oddział liczył ok. 280 strzelców, kilkuset chłopów kossynierów i 60 kawalerzystów. Pod sztandarem Polski pokonała Rosjan m.in. w bitwie pod Daugiele i pod Ucianami. W bitwie pod Ucianami Emilia straciła bardzo dużą część armii powstańczej i zdecydowała się wraz z resztkami dołączyć do armii generała Dezyderego Chłapowskiego, który przybył wraz ze swoimi oddziałami z Królestwa Polskiego. Generał Chłapowski nadał jej stopień kapitana i przydzielił jej dowództwo nad pułkiem piechoty litewskiej.

Jej pułk utracił panowanie nad Kownem, ale zdobył (wieś? miejscowość?) Rosienie, odcinając Rosjanom drogę do Królestwa Polskiego. 10 grudnia 1831 roku powstanie na Litwie upadło, a generał Chłapowski zdecydował się wraz ze swoją armią uciec do Prus, gdzie złożył broń. Na wieść o braku wsparcia i ucieczce Chłapowskiego, Emilia powiedziała: „Lepiej byłoby umrzeć, niż skończyć z takim upokorzeniem”. Zdecydowała się ze swoim pułkiem przedostać się do Warszawy, gdzie chciała pomóc powstańcom. Przez dziesięć dni w przebraniu chłopskim Emilia i jej towarzysze szli do Królestwa, ukrywając się w lasach. Była to ciężka wędrówka, a w jej trakcie Emilia ciężko zachorowała. Schroniła się na dworze Ignacego Ablałowicza w Justianowie, gdzie przybrała nazwisko Korawińska dla bezpieczeństwa. Mimo intensywnego leczenia, Emilia Plater zmarła mając 25 lat. Została pochowana w Kopciowie (na Litwie, 10 kilometrów na wschód od granicy z Polską), gdzie do dziś znajduje się jej grób.



FUNDACJA
MIĘDZY
USZAMI

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie

w ramach programu „Patriotyzm Jutra”



MUZEUUM
HISTORII
POLSKII



PA
TRIO
TYZM
JUTRA